

Correctievoorschrift VWO

2015

tijdvak 1

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 64 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1 De waterspuwers van de *Notre-Dame*

1 maximumscore 2

- Het bouwen (en onderhouden) van een kathedraal (of grote kerk) bood werk aan bouwloges en/of andere ambachtslieden 1
- De kathedraal zorgde voor toestroom van pelgrims en/of andere bezoekers aan de stad (die moesten eten en overnachten) en leverde op die manier verdiensten op voor de stedelingen 1

2 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Suger ging uit van de gedachte dat God licht is en dat God zich in het licht dat (via de ramen) de kerk vult, manifesteert aan (de geest van) de gelovigen en/of dat dit goddelijke licht de (geest van de) gelovigen (tijdens de religieuze plechtigheden) verlicht 1
- Deze beleving wordt mogelijk door (één van de volgende): 1
 - glas-in-loodvensters (en roosvensters) die het daglicht binnenlaten en kleuren, waardoor een mystieke sfeer ontstaat.
 - het gebruik van nieuwe gewelftechnieken, waardoor er meer ruimte is voor hoge ramen.
 - het daglicht (dat door de vele vensters binnenvalt) dat reflecteert op de kerkschatten (die ter ere van God zijn) en op die manier het goddelijke licht symboliseert.

3 maximumscore 2

- Gotische kathedralen hebben een skeletconstructie, waarbij de zijwaartse druk wordt opgevangen door (een extern systeem van) steunberen en luchtbogen (die de druk van de gewelven naar de grond leiden) 1
- Het water wordt van het dak via (gleuven in) de luchtbogen en steunberen naar de waterspuwers afgevoerd (die op verschillende hoogtes op de steunberen zijn bevestigd) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Ze bewaken de kerk / het huis van God (en beschermen zo de mensen die in de kerk zijn) en/of ze houden het kwaad buiten de muren van de kerk 1
- Dat is af te leiden uit (twee van de volgende aspecten): 2
 - hun afschrikwekkende uiterlijk.
 - hun plaatsing op hoge en uitstekende randen van de kathedraal (zo hoog dat ze de kerkbezoeker geen angst aanjagen of ongeluk brengen).
 - hun naar buiten gerichte positie (ze kijken naar alle kanten uit over de stad en de omgeving).

Opmerking

Wanneer één juist aspect is gegeven, 1 scorepunt toekennen.

5 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Het Mariaportaal had een didactische functie en moest in overeenstemming zijn met de bijbel / voldoen aan de conventies 1
- De beeldhouwer had bij het vormgeven van waterspuwers en fabeldieren meer vrijheid, omdat (één van de volgende): 1
 - het fantasiefiguren zijn, waarvan de vorm niet vaststaat.
 - ze hoog in het kerkgebouw zijn aangebracht, wat hen minder zichtbaar maakt.

6 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- In de negentiende eeuw ontstond belangstelling voor de eigen geschiedenis: de *Notre-Dame* is een van de oudste bouwwerken (van formaat) van Frankrijk en/of een belangrijk bouwwerk dat de eeuwen heeft getrotseerd en/of er was sprake van een opkomende wetenschappelijke interesse voor de middeleeuwen in het algemeen en/of de bouwkunst uit die tijd in het bijzonder.
- In de negentiende eeuw groeide het nationaal bewustzijn: de hoofdstedelijke *Notre-Dame* was geschikt om de nationale trots op te projecteren omdat de gotische bouwstijl in Frankrijk is ontstaan.
- In de negentiende eeuw was sprake van een nieuwe waardering voor (het ambachtelijk handwerk en/of) de gildeorganisatie van de middeleeuwse bouwloges, wat aansloot bij de idealen van de opkomende socialistische bewegingen.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • hang naar het verleden en/of de religie: de roman speelt zich af in het middeleeuwse Parijs en/of in de middeleeuwse kathedraal: dat komt tegemoet aan de romantische hang naar het verleden (escapisme) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • belang van het gevoelsleven: er is sprake van een onmogelijke onbereikbare liefde (bij Quasimodo en Frollo) of van een groot verlangen (Sehnsucht) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • hang naar het mysterieuze/buitenissige/exotische: dit is terug te vinden in het personage van de zigeunerin (die overal en nergens thuishoort) 	1
8	maximumscore 2	
	De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De romanticus staat open voor alles wat zijn gevoel aanspreekt (en zijn fantasie prikkelt) en het lelijke/mismaakte beroert meer gevoelsnaren dan de (rationele) volmaaktheid van de antieke schoonheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Juist door het lelijke of het angstaanjagende kan een sublieme ervaring ontstaan en dat is een (esthetische) beleving die in de romantiek wordt nagestreefd 	1
9	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Standpunt van Viollet-le-Duc voor nieuw beeldhouwwerk (twee van de volgende argumenten): 	2
	<ul style="list-style-type: none"> – Als nieuw beeldhouwwerk historisch verantwoord ontworpen wordt (wat Viollet-le-Duc doet), is dat acceptabel. – Het nieuwe beeldhouwwerk maakt weer een geheel van de kathedraal en herstelt de grandeur (en levert zo een bijdrage aan het Franse culturele erfgoed). – Stijlverschillen zijn niet ongebruikelijk in een kathedraal, omdat de bouw zoveel tijd kostte dat een stijl tussentijds veranderde. Dus nieuwe toevoegingen hoeven geen bezwaar te zijn. – Het aanbrenge van eigentijdse toevoegingen houdt een gebouw actueel of levend (en als de visie op restauratie in de toekomst verandert, kunnen deze beelden altijd weer weggehaald worden). 	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Wanneer één juist argument is gegeven, 1 scorepunt toekennen.</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tegenargument (één van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – Het ontbreken van de koningsbeelden en/of de leegte van de nissen heeft een historische betekenis: het laat de geschiedenis van het gebouw zien (de beeldenstorm/revolutie) en dat moet in ere worden gehouden. – Met nieuw beeldhouwwerk loop je het risico dat een vervalsing of karikatuur van het oorspronkelijke gebouw ontstaat, wat historisch onjuist is en daarom onverantwoord. 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):

- (voorstelling) De manier waarop de kathedraal geïdealiseerd in beeld komt met alle decoratieve details (zoals pinakels, roosvensters en de slanke, kantachtige galerij) en/of het spectaculaire uitzicht op de stad of de geïdealiseerde middeleeuwse stad zoals die in sprookjes wordt voorgesteld, met vakwerkhuisen en ambachtslieden behagen het massapubliek: het vergt geen inspanning om hiervan te genieten.
- (vormgeving) De virtuoze tekentechniek die de figuren (lieflijk, met grote ogen) weergeeft, biedt aangenaam (moeiteloos) vermaak.
- (beweging/dans) De spectaculaire manier waarop Quasimodo zich soepel en acrobatisch door het gebouw slingert (als een vloeiende dans) wekt bewondering en/of is meeslepend vermaak voor iedereen.
- (filmtechnische vormgeving) De manier waarop in- en uitgezoomd wordt met gebruikmaking van vogelvlucht- en kikvorsperspectief is spectaculair / theatraal / meeslepend.
- (muziek) Het lied van Quasimodo klinkt als een musical-song (uit de massacultuur) en/of is sentimenteel en daardoor ontroerend.

per juist antwoord

1

Blok 2 Blauwbaard

11 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Deze kunstenaars waren op zoek naar andere (stilistische) voorbeelden uit afkeer van het academisme en/of de burgerlijke beschaving van de negentiende eeuw 1
- Volkskunst bood een vrije (niet-academische) omgang met aspecten als bijvoorbeeld vorm, kleur, melodie of beweging 1

12 maximumscore 1

De werkwijze van de wetenschap werd gehanteerd om de grondslagen van de kunst te kunnen achterhalen.

Vraag	Antwoord	Scores
13	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – duet of paardans, waarbij contact is met een andere danspartner – dans in een (kleinere of grotere) cirkel, waarbij de beslotenheid of samenhang van een gemeenschap tot uitdrukking komt – dansen in een rij, waarbij bijvoorbeeld mannen tegenover vrouwen dansen, zodat een spel van hofmakerij kan ontstaan 	
	per juist antwoord	1
14	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De presentatie van de ontwerpen is modernistisch want de personages zijn vereenvoudigd en vlak weergegeven (en grof geschilderd), zonder illusionisme / plasticiteit / naturalistische verhoudingen (en met grote expressieve handen en ogen) • De felle / verzadigde / contrasterende kleuren en/of de florale decoratieve motieven die in klederdrachten veel voorkomen, zijn hier benadrukt 	1 1
15	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De melodielijns is fragmentarisch (in plaats van melodieën met een begin en een eind, zoals in romantische opera's). – Opvallend, bijna solistisch gebruik van xylofoon/slagwerk, als een zelfstandige partij (in romantische opera's is slagwerk zoals tromgeroffel en donderende paukenslagen ondersteuning voor speciale effecten). – Er zijn veel dissonanten (als zelfstandige kleuren; in romantische opera's lossen dissonanten weer op). – Er zijn voortdurend maat- en/of tempowisselingen (in romantische opera's is er per aria een constante maat). 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 3

- Als de deur opengaat ontstaat in de muziek een climax/ontlading door (twee van de volgende): 2
 - een hoge toon die Judith zingt, als een lange kreet.
 - het hele orkest dat speelt (tutti) en/of een groot orkest (inclusief orgel) met veel tutti-spel (en een belangrijke partij voor koper, slagwerk en orgel).
 - nadrukkelijk akkoorden door koperblazers.
 - een lang aangehouden (majeur) slotakkoord.
 - een crescendo (luider worden) naar het eind toe.

Opmerking

Wanneer één juist aspect is genoemd, 1 scorepunt toekennen.

- Het beeld versterkt dit door (één van de volgende): 1
 - een sterk lichteffect: grote overgang van duister naar stralende zonneschijn.
 - (spot)licht dat plotseling straalt als Judith op haar knieën valt.
 - het uitzoomen vanaf het gezicht van Judith.

17 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Ja, want zo ligt de nadruk op de muziek (en de tekst, het verhaal) en niets leidt daarvan af (en het drama wordt bij Bartóks Blauwbaard en ook bij sommige andere opera's vooral in de muziek uitgebeeld).

of

Nee, want een opera is per definitie een vorm van muziektheater, waarbij enscenering en beweging nodig is. Dus met enkel een concertante uitvoering doe je de opera tekort.

18 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- De band laat het stukje opera horen (3x) waarin Blauwbaard Judith meedeelt dat dit zijn martelkamer is (de kamer achter de eerste deur), of: de band 'spreekt' namens Blauwbaard (3x) en geeft aan wat er achter de eerste deur te zien is 1
- De inhoud ofwel de gruwelijkheid van de martelkamer wordt verbeeld doordat Judith hevig schrikt en gillend wegspringt (2x) 1

Vraag	Antwoord	Scores
19	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De vrouw wordt (gedreven door passie, lust en/of het verlangen naar liefde) aangetrokken door de man (en geeft zich uiteindelijk gewonnen), maar deinst terug voor wat haar te wachten staat: de martelkamer als metafoor voor het lijden (wreedheid, teleurstelling, eenzaamheid) dat door de liefde wordt veroorzaakt (elke keer weer, zoals zij steeds opnieuw naar hem toegaat en terugdeinst, een eindeloze cyclus van hoop en teleurstelling).</p>	
	indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	1
20	<p>maximumscore 1</p> <p>één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De scène refereert net als de inhoud van de ballets blancs aan de duistere kant van de mens / de wreedheid / de aantrekkingskracht van het gevaar / het fanatieke jagen op de ander. – De vrouwen maken hier dansbewegingen met grote sprongen (jeté's), draaiingen en herhalingen zoals in het klassieke ballet gebruikelijk zijn (en de dans is een duet, zoals ook wel in een ballet blanc voorkomt). 	
21	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het decor stelt een interieur van een groot, statig huis voor (met enkele deuren, het kasteel van Blauwbaard) dat leeg en vervallen is: de leegte (alleen een stoel en de verrijdbare bandrecorder) versterkt of symboliseert eenzaamheid / verlatenheid / troosteloosheid en/of het vervallen karakter duidt op het voorbij zijn (van een betere tijd, van de liefde) • De dorre bladeren op de vloer (versterken de vergane glorie van het huis en) symboliseren dood (van de vrouwen van Blauwbaard of van de liefde) en/of verval (van een liefde) 	<p>1</p> <p>1</p>
22	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben: Het is expressionistisch omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de voorstelling een ongemakkelijke en confronterende emotionele inhoud heeft: het wrede sprookje en/of lust/passie/waanzin/moord en/of eenzaamheid/wreedheid tussen geliefden • Bausch' werk gekenmerkt wordt door een rauwe, ongepolijste esthetiek (die niet wil behagen) met heftige bewegingen (en geschreeuw) waarmee op directe wijze emoties worden uitgedrukt 	<p>1</p> <p>1</p>

Blok 3 De sprookjes van Disney

23 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Film was goedkoop amusement: kaartjes waren relatief goedkoop voor wat er geboden werd.
- In de crisistijd van de jaren dertig bood film de mogelijkheid om de harde werkelijkheid even te ontvluchten.
- Het medium ontwikkelde zich spectaculair met steeds nieuwe 'uitvindingen' die iedereen wilde bekijken, zoals de geluidsfilm / de kleurenfilm / steeds grotere filmkwaliteit.

per juist antwoord

1

24 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Tekeningen die een beetje van elkaar verschillen worden snel achter elkaar gezet, waardoor je ze als een min of meer vloeiende beweging waarneemt en/of series tekeningen worden herhaald (waardoor je met relatief weinig tekeningen kunt volstaan), bijvoorbeeld (één van de volgende):

- het rennen van de stier bestaat uit een serie van zich herhalende beelden.
- de stier achtervolgt de jongen eerst van rechts naar links en dan andersom (gespiegelde herhaling).
- streepjes en/of stofwolkjes die aan en uit lijken te knippen en/of de trillende staart van de stier.

25 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):

- Het Amerikaanse publiek, dat gebukt ging onder de economische crisis, putte kennelijk hoop uit de moraal van dit sprookje: de wolf, die als symbool voor de crisis kan worden gezien, is te overwinnen.
- Het publiek kon zich identificeren met het slimme biggetje, dat door hard te werken de wolf overwint: daarmee hoopte men ook de crisis te verslaan.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 3

drie van de volgende:

- melodie: De melodie is simpel en ‘pakkend’ en kan dus door iedereen meegezongen en -gefloten worden, wat (aanstekelijk en) verbindend werkt.
- ritme: De herhaling van ritmische patronen/(overwegend) korte notenwaarden maakt het lied vrolijk: dit weerspiegelt het optimisme van de Amerikaanse mentaliteit.
- toonhoogte: Overwegend hoge tonen (en hoge stemmen) in majeure maken de muziek vrolijk: dit is opwekkend in moeilijke tijden.
- tempo: Een vrij hoog tempo zorgt ervoor dat het lied opgewekt en monter klinkt.
- instrumentatie: Licht of hoog klinkende instrumenten en/of (hoge) strijkinstrumenten en houtblazers maken de muziek luchtig en versterken zo het optimisme.

per juist antwoord

1

27 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):

- Gefantaseerde werelden met magische elementen (zoals een sprekende spiegel) kunnen/konden in animatie goed gevisualiseerd worden in een tijd waarin in speelfilms nog niet veel ‘special effects’ mogelijk waren.
- Een tekening is per definitie geen werkelijkheid / een fantasieproduct en het was logischer of overtuigender om magische, fantastische elementen op te nemen in een getekende wereld dan in een speelfilm, die de werkelijkheid lijkt te representeren.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 3

drie van de volgende:

- muziek: De muziek ondersteunt de handeling en geeft deze een lading: de vallende hand van Sneeuwwitje wordt bijvoorbeeld ondersteund met krachtige muziek, die de dramatiek van het moment versterkt.
- kadering: In het begin van het fragment kijkt de heks de beschouwer aan, waardoor je je met Sneeuwwitje identificeert (omdat zij ook aangekeken wordt).
- montage: De handeling in het huisje wordt parallel gemonteerd aan de handeling van de dwergen, waardoor de spanning of de hulp al dan niet op tijd komt, wordt opgevoerd.
- sfeer: Het begint te onweten als Sneeuwwitje is neergevallen, waardoor de dramatiek van het moment wordt benadrukt.
- beweging / montage: Het goede (de reddende dwergen) komt van de ene kant, het kwade (de heks) van de andere kant, waardoor de tegenstelling voelbaar wordt.

per juist antwoord

1

29 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Het publiek wordt fysiek de Disneywereld ingereden (en kan er pas uit als de route is afgelegd) en ondergaat allerlei zintuiglijke prikkels als lichtdonkereffecten, griezelige wezens (skeletten, spookachtige bomen) en geluiden (die het in de bioscoop in mindere mate ervaart) en/of het publiek wordt betrokken in het verhaal (krijgt een appel aangeboden)
- De bezoeker ondergaat de attractie zonder eigen inbreng: hij kan niet ontsnappen, hoeft niet na te denken en ‘consumeert’ wat Disney heeft geregisseerd, of: De beleving is ‘voorverpakt’ en voor iedereen hetzelfde, het publiek hoeft enkel en alleen te consumeren

1

1

30 maximumscore 2

- Een performance is een (kortdurend) kunstwerk dat bestaat uit een fysiek optreden van de maker, of: een kunstvorm tussen beeldende kunst en theater, die bestaat uit een fysiek optreden van de maker
- De kunstenares heeft zich verkleed als Sneeuwwitje zoals die door Disney is vormgegeven en gaat voor de ingang van Disneyland staan en reageert op wat dan gebeurt (hier deelt ze handtekeningen uit aan bezoekers, waarmee ze de suggestie wekt dat ze bij Disneyland hoort en/of bij Disneyland in dienst is)

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Het fragment toont aan dat de veiligheidsbeambte van Disneyland het bestaan van Sneeuwwitje als iets werkelijks opvat: hij spreekt over ‘de echte (Snowwhite)’ in het park, het echte personage. Dat maakt Pilvi dus een nep-Sneeuwwitje / nep-personage. Maar Sneeuwwitje is al een fictief personage. Het simulacrum wordt dus als werkelijk aangenomen en daarom is er sprake van een hyperrealiteit (volgens Baudrillard).

indien een relevant deel van het antwoord is gegeven

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 26 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen (voor zover deze niet elders in het examen zijn aangegeven)

n.v.t.